

Hoopvol Vooruitzicht

gbt gemeente
belangen
twenterand

Algemene Beschouwingen
Kadernota 2022

Geachte voorzitter, geacht college, leden van de raad,

De laatste Kadernota richting de begroting van deze raadsperiode 2018-2022 ligt voor ons. We lezen dat het college aan de slag gaat met het verder duurzaam gezond maken van de financiële positie van onze gemeente en dat daarvoor een werkgroep wordt ingesteld. De resultaten zullen in het eerstvolgende voorjaar bekend worden gemaakt.

Het is niet voor niets dat de gestelde financiële doelen van de coalitie GBT/ChristenUnie echt nodig waren. Te weten:

1) *"Solide en transparant financieel beleid is noodzakelijk om continuïteit van proces en uitvoering te waarborgen waarbij het in stand houden van onze basisvoorzieningen heel belangrijk blijft en dat iedereen mee kan doen."*

2) *"Het verder gezond maken van gemeentefinanciën van Twenterand."*

Het coalitieakkoord is qua ambities dan ook niet hoogdravend, want het was voorspelbaar dat het zonder extra geld uit Den Haag weinig mogelijk was. De coalitie heeft zich vooral gericht op het in stand houden van voorzieningen en praktische (langslepende) kwesties oplossen om zo eerst rust te creëren. Zoals een eigen onderkomen voor de voedselbank, het zwembaddossier en onzekerheid bij sportverenigingen inzake tarieven. De samenleving heeft door de kernbudgetten mooie en waardevolle impulsen beloofd zien worden. En er zit nog één en ander in het vat. Wat dat betreft is ondanks de financiële beperkingen veel bereikt. Gelukkig lijkt op de valreep het financiële ontij eindelijk te keren. Wat betekent dit voor de eerder genoemde werkgroep?

'Hoopvol vooruitzicht' is de titel van deze Algemene Beschouwingen op de Kadernota 2022. Hoopvol, omdat het demissionaire kabinet gemeenten, waaronder Twenterand, eindelijk gaat compenseren voor de financiële tekorten op de jeugdhulp. Van harte ging het niet. Er was een arbitragezaak voor nodig, die werd gewonnen door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De voortdurende lobby, waarbij het college van Twenterand vanaf aanvang niet naliet met enige regelmaat op zorgvuldig gekozen momenten de klokken te luidden, is geslaagd. Langer vooruitschuiven door het kabinet was geen optie meer. Er komt voor 2022 1,6 miljard extra uit Den Haag. Voor Twenterand betekent dit miljoenen euro's. Wat er vanaf 2023 gaat gebeuren is aan het nieuwe kabinet, die nog aan het formeren is. Maar dat er structureel meer geld uitgetrokken wordt voor de jeugdhulp is vrijwel zeker.

Hoopvol zijn ook de vooruitzichten van onze vrije reservepositie, welke sinds 2014 bezig was aan een vrije val. De oorzaken zijn bekend. Het was zaak de incidentele uitgaven die jaarlijks terugkomen structureel in de begroting te verwerken. Kan dat niet en is nieuw voor bestaand beleid geen toegevoegde waarde, dan niet doen. Maar soms ontkom je er niet aan vanwege wettelijke verplichtingen. Met name IT kan flink uit de hand lopen en daar zijn wij altijd kritisch op geweest. Blijkt ook wel, want er moet een kwart miljoen structureel toegevoegd worden aan de begroting, zijnde softwarekosten vanwege achterstallig onderhoud. Daarentegen wordt gestopt met het vage door ons bekritiseerde 'Twenterand Digitaal'. Om over Dimpact nog maar te zwijgen. Dit levert op termijn 1,5 ton op. Valt het per saldo nog enigszins mee.

Nu de incidentele posten zoveel mogelijk structureel zijn verwerkt komt niet alleen de reserve meer tot rust, maar kun je weer gaan bouwen, omdat er minder kans op verrassingen zijn in de jaarrekeningen. We zijn ervan overtuigd dat zich zoiets uiteindelijk uitbetaald. Is het niet dit jaar, dan wordt het volgend jaar. Komt bij dat er zeer wel mogelijk miljoenen in het verschiet liggen door de verkoop van het glasvezel- en kabel netwerk aan Delta Fiber door Cogas, waar we aandeelhouder van zijn. Wij zien de opbrengst van de verkoop liever op de gemeentelijke bankrekening, dan het uit te geven aan bijvoorbeeld een warmtenet waar we niet zoveel aan hebben.

Tot slot hoopvol - en het belangrijkste - omdat we de COVID-19 pandemie achter ons kunnen laten en weer terug kunnen keren naar ons leven vóór het virus uitbrak. Wat was dat toch een mooie tijd ...

Dan nu naar enkele beschouwingen van onze fractie op de Kadernota 2022 en wat buiten de scope hiervan valt.

Duurzaamheidsfonds

Het verbaast ons dat in 2022 een medewerker klimaattaken en uitvoeringskosten (in totaal € 100.000) uit de opbrengst van het Zonnepark Oosterweilanden wordt gefinancierd. Dit betekent dat in 2022 van de opbrengst van het zonnepark dus € 250.000 overblijft voor de duurzaamheidssubsidies en vervolgens wordt dit potje ook niet meer aangevuld. Volgens ons rijmt dit niet wat de gemeenteraad is voorgehouden in debatten over dit onderwerp.

Inzamelen van huishoudelijk afval

Wij lezen dat de inzet van de gemeente is, om in de kernen Vroomshoop, Westerhaar en Den Ham per kern 4 ondergrondse verzamelcontainers te realiseren. Daarnaast wil de gemeente ondergrondse restcontainers in combinatie met glascontainers plaatsen in Geerdijk en de Pollen. Daar hebben wij zo onze vraagtekens bij [zie vragenbijlage], mede gezien het gevoerde debat over dit onderwerp.

Wonen

Er wordt volop gebouwd in de kernen van Twenterand. Dat is een goede ontwikkeling. 'Voorkomen van krimp' is niet alleen één van onze verkiezingsthema's deze periode, het draagt bij aan het woongenot van onze inwoners en de leefbaarheid in Twenterand. Echter het gaat nu zo snel in Vroomshoop, Westerhaar, Vriezenveen en Den Ham dat planvorming voor de toekomst gewenst is. Wij zijn benieuwd wat de visie op korte, middellange en lange termijn is van het college en of hier reeds overleg plaatsvindt met de provincie Overijssel.

Inbreidingslocaties

"Het klimaat verandert". Er gaat meer hittestress en wateroverlast ontstaan in gebieden met bestaande bebouwing in Twenterand. Dit vooral, omdat in deze gebieden meer verstening en minder groen wordt uitgevoerd. Dit wordt vooral duidelijk bij de inrichting van nieuwe inbreidingslocaties. Zo is bijvoorbeeld de centrumvisie van Vroomshoop mooi geworden en is het nog niet klaar, maar van groen of groene (parkachtige) inrichting zien we weinig terug. Je wilt er toch eveneens goed toeven?

Er is een samenhangend beheer van water -, bodem -, en groensystemen nodig. Wij vinden dat in Twenterand de inbreidingslocaties klimaatbestendig moeten worden ingericht om aan de klimaat adaptatie in het kader van het Klimaatakkoord te voldoen. Wij zien dit gebeuren bij openbreken van wegen en aanleg riolering. Maar meer groen heeft tot gevolg dat er minder woningen bij inbreiding tot stand kunnen komen en dat er sneller naar uitbreiding moet worden gekeken.

Evenementen kompas

In 2019 is de gemeente voortvarend te werk gegaan met het opstellen van een Evenementenkompas. Enkele succesvolle brainstormavonden zijn hiervoor georganiseerd en er is veel input opgehaald. Het college geeft aan dat vanwege COVID-19 dit proces is stilgelegd. Dit is van de ene kant begrijpelijk, maar van de andere kant komen er diverse signalen uit het werkveld dat er juist nu alle tijd en ruimte is om een dergelijk kompas met elkaar op te stellen. Een gemiste kans?

BV Twenterand / Ondernemershuis

De BV Twenterand heeft flinke stappen gemaakt. Het Ondernemershuis Twenterand, bedrijven platforms en de gemeente weten elkaar steeds beter te vinden. Maar de regie op de samenwerking kan beter en middelen voor een degelijke uitvoering ontbreken. Als we stappen willen maken met het economisch beleid en als Twenterand in de top-10 van de MKB-vriendelijkste-gemeente van Nederland wil komen is er meer nodig. Het ligt voor de hand dat het Ondernemershuis Twenterand een actievare rol in de uitvoering gaat spelen. Te beginnen met het opstellen van een gedragen visie, één ondernemersloket waar alle ondernemers terecht kunnen met hun vragen en ideeën, een gemeentebrede activiteitenagenda en

éénduidige communicatie richting ondernemers in Twenterand en ver daarbuiten. In essentie willen we de leefbaarheid en de economie van Twenterand laten groeien door ondernemers te verbinden.

Sport

Als inwoners van Twenterand regelmatig aan sport en bewegen deelnemen draagt dit bij aan het lichamelijk, geestelijk, sociaal en gezondheid van onze inwoners. Immers, hoe vitaler iemand is des te groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij. Sport kan daarom een belangrijke bijdrage leveren aan het fit houden en weerbaar maken van de inwoners van Twenterand. De unieke Nederlandse Sport infrastructuur die wordt gedragen door verenigingen en vrijwilligers in Twenterand staat door corona maatregelen onder druk. Meer hierover in de vragenbijlage.

3^e Gezinswerker

Als het zo zou zijn dat een 3^e gezinswerker zwaardere problematiek voorkomt en zorgkosten bespaard, zou het niet meer dan logisch zijn dat deze structureel wordt ingezet. Maar omdat dit incidenteel gebeurt en wij niet echt onder de indruk zijn van de businesscase, vinden wij een uitgave van € 69.304 overbodig.

Uitbreiding instrumenten gemeenteraad

Voor het faciliteren van de gemeenteraad en griffie wordt eenmalig € 30.000 uitgetrokken. Er worden een achttal aandachtspunten genoemd. Op zich niets mis mee. Echter, we vinden de dekking uit de Algemene Risico Reserve (ARR) niet voldoen aan de 3 O's temeer we al jaren weten dat er gemeenteraadsverkiezingen zijn op 16 maart 2022. Wij zullen met een andere dekking komen en daarbij het bedrag eenmalig willen ophogen. Wij vinden dat de zogenoemde instrumentenkoffer van de gemeenteraad aangevuld moet worden. Zo is er geen budget voor onderzoek en (individuele of groeps) coaching. Onderzoek is iets wat een college vrijwel ongelimiteerd kan doen binnen de begroting. Maar zodra een raadsfractie dit wil zijn er financieel geen mogelijkheden, omdat dit buiten de begroting valt. Vreemd, omdat de gemeenteraad het hoogste orgaan is en door het gebrek aan onderzoeksmogelijkheden daardoor altijd op achterstand staat. Oké, er zullen regels opgesteld moeten worden over hoe en wanneer wel / niet, maar laten we eerst maar eens een bedrag beschikbaar stellen.

Politiek actief

Als je de verminderde belangstelling voor politiek wilt ombuigen, moet je degene die al enige belangstelling toont wel wat te bieden hebben. Nog mooier is dat degene politiek actief wil worden. Maar dan wil je wel weten wat er op je af komt. Voor Twenterand is het belangrijk dat de aanwas en kwaliteit van de gemeenteraad op een goed niveau blijft. Daarom komen wij met een voorstel om in september een soort cursus te laten organiseren die een inkijkje geeft in alles wat de gemeente doet. Welke plek heeft de gemeente in het bestuur van Nederland? Wat houdt de gemeenteraad in en wat doet een raadslid? Je leert nuttige vaardigheden tijdens een training debatteren en zijn er ontmoetingen met politici en bestuurders uit de gemeente. Tot slot ben je aanwezig bij een gemeenteraadsvergadering. Deze 'cursus' Politiek actief zal door de gemeente georganiseerd moeten worden en is hierdoor onafhankelijk van partijpolitiek. Om jongeren te interesseren voor politiek onder de noemer maatschappelijke diensttijd kan samenwerking gezocht worden met Impacter.

Delta Media Groep en lokaal onafhankelijke journalistiek

Sinds 1 juli 1989 heeft onze gemeente een lokale/streek omroep. Tot 2003 heeft de gemeente geen cent beschikbaar gesteld voor de omroep, die via een project van het Ministerie VWS zelf voor eigen huisvesting heeft gezorgd door het bouwen van een pand aan de Karel Doormanlaan. Na de komst van burgemeester Helmer Koetje kwam verandering in de financiering van de omroep. Jaarlijks werd € 1.700 via de gemeentebegroting overgemaakt met als voorwaarden: uitzending gemeentelijke berichten via de kabelkrant en uitzendingen van de raadsdebatten en raadsvergadering op Delta TV.

Toen jaren later het kijk- en luistergeld landelijk anders geormerkt werd ging dit bedrag rechtstreeks naar de omroep. Voor vele gemeenten was dit het moment de lokale omroepen te professionaliseren door het extra financieel te ondersteunen met gemeentelijke middelen. De gemeente Twenterand deed dat niet, zodat het bleef bij de jaarlijkse € 1.700. Naar onze mening een bedrag voor een derdehands Opel, terwijl de gemeente in een nieuwe Mercedes wil rijden. Dat gaat niet.

Komt bij dat de Delta Media Groep de calamiteitenzender van de gemeente Twenterand is. Dit betekent dat bij gebeurtenissen met grote impact zoals [de asbestbrand in 2008 in Vroomshoop](#) het college c.q. de burgemeester de lokale omroep als het ware overneemt als publiek kanaal voor actuele persconferenties met steeds de stand van zaken. Kortom: bij een crisis moet de omroep er meteen staan. Randvoorwaarde is dat de apparatuur en de zender in orde zijn. Dit vraagt eens in de 5 à 10 jaar een investering, die tot op de dag van vandaag immer is gedaan door de omroep zelf. Ondanks meerdere aanvragen in het verleden gaf de gemeente nooit thuis.

Omdat een calamiteit zich onverwachts kan voordoen en een televisie-uitzending dan gegarandeerd moet zijn zullen wij met een voorstel komen de omroep eenmalig te steunen met een bijdrage om de hoognodige investering mogelijk te maken.

Wat een lokale omroep uniek maakt is dat zij berichten en nieuws maken speciaal voor de gemeente waarvoor ze een uitzendvergunning heeft gekregen. Geen enkele andere omroep in de wereld doet dit. Het nieuws is echter geen nieuws als het één op één overnemen is van persberichten zonder enige nuance aan te brengen. Dit kopieer- en plakwerk is meer een gratis advertorial voor degene die zijn boodschap breed onder de aandacht wil brengen. We begrijpen dit wel, want er is geen geld voor het dienst hebben van bijvoorbeeld een onafhankelijke redactie of journalist. Terwijl in deze tijd van nepnieuws de behoefte aan lokale onafhankelijke (gecheckte) journalistiek groot is.

RTV Oost richt zich op de grote steden en laat het afweten als het om het platteland gaat, waaronder Twenterand. Ze zijn alleen present als het gaat om het uitmelken van regionale drama's (Kanaal Almelo-De Haandrik) en sensatie (Drugslab in Vroomshoop). De Roskam besteedt weliswaar aandacht aan Twenterand, maar richt zich vooral op bestuurlijke en politieke kwesties. Het liefst met raakvlakken in of met Twente dan wel de provincie Overijssel. Alleen De Tubantia brengt brede lokale onafhankelijke journalistiek. Daarvoor verdienen ze alle credits. Maar de vraag is: is het wenselijk dat er slechts één medium is die dit brengt?

Tijdens de behandeling van de Kadernota komen wij hier en op meerdere onderwerpen op terug.

Fractie GemeenteBelangen Twenterand

Vriezenveen, 5 juni 2021